

РЕШЕНИЕ

№ 83

гр. Враца, 06.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, П-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Пенка П. Петрова
Камелия Пл. Колева

при участието на секретаря Виолета Цв. Вълкова
като разгледа докладваното от Евгения Г. Симеонова Въззивно гражданско
дело № 20221400500028 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК.

С Решение № 236/08.11.2021 г. по гр.д.№ 2412/2021 г. Врачанският районен съд е обявил за относително недействителен на основание чл. 135 ЗЗД спрямо О. Б. Б., ЕГН *****, с адрес: гр.***, до размер на ½ ид.ч., договор за покупко-продажба, за който е съставен нотариален акт № 144, т.ІІІ, рег.№ 3528 , дело № 330/2019 г. на нотариус С. П. с рег.№ *** в НК, по силата на който Х. С. Б., ЕГН *****, е продала на И. Е. Т., ЕГН *****, самостоятелен обект в сграда с идентификатор № 12259.1013.423.1.5 по КККР на гр.Враца, одобрени със Заповед № РД-18-43/16.09.2005 г. на изп.директор на АГКК, с административен адрес: гр.***, с площ по документ 66,53 кв.м., ведно с прилежащите му мазе № 10 и 2,1119% ид.ч. от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, както и запазването пожизнено на вещното право на ползване върху същия имот в полза на Х. С. Б.. Със същия съдебен акт Х. С. Б. и И. Е. Т. са осъдени на основание чл.78, ал.1 ГПК да заплатят на О. Б. Б. деловодни разноски в размер на 118,75 лв., а на основание чл.78, ал.1 вр. чл.38, ал.1, т.2 ЗАЗ да заплатят на адв.Б.Н. адвокатски хонорар в размер на 823,73 лв.

Решението е обжалвано с *въззивна жалба* вх.№ 9043/24.11.2021 г., подадена от И. Е. Т., чрез пълномощника му адв.М.М.. В жалбата се поддържа, че решението е неправилно и незаконосъобразно като постановено в противоречие с материалния закон и процесуалните правила. Навеждат се доводи, че съдът не е направил обективен анализ на събраните по делото

доказателства, което е довело до необоснован извод, че приобретателят по сделката е недобросъвестен. Въззивникът счита, че доказателствата по делото са в обратния смисъл, тъй като и четиримата разпитани свидетели са установили по един безспорен и непротиворечив начин, че на И.Т. не е било известно, че Х.Б. има задължение за гледане и издръжка спрямо О.Б., както и че същата има дългове и с продажбата на недвижимия имот се прави невъзможно или се затруднява удовлетворението на кредиторите. В жалбата се прави анализ на свидетелските показания, на обясненията по чл.176 ГПК и на писмените доказателства, въз основа на който се прави извод, че въззивникът не е знаел за увреждането при извършването на сделката към момента на сключването ѝ. Изтъква се, че отношенията между Х.Б. и О.Б. са облигационни и не обвързват приобретателя Т. по никакъв начин, както и че задължението за гледане и издръжка не е тежест върху имота и не съществува законово изискване при сключването на последваща прехвърлителна сделка да се иска съгласие на лицето, по отношение на което е поето това задължение.

В жалбата се прави искане въззивният съд да извърши самостоятелен анализ на събраните по делото доказателства и да постанови решение, с което да отмени обжалваното такова. Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил *отговор вх.№ 10863/23.12.2021 г.* от О. Б. Б., чрез пълномощника ѝ адв.Б.Н., в който въззивната жалба на И. Е. Т. се оспорва като неоснователна и немотивирана. Навеждат се доводи, че изложеното в жалбата не кореспондира със събраните по делото доказателства и относимата правна уредба. Въззиваемата счита, че с жалбата се преповтарят заявените в отговора на исковата молба твърдения, които са останали недоказани, и се прави собствена интерпретация на доказателствата и на фрагменти от свидетелските показания в контекста на защитната теза на ответника, без да се обсъждат събраните доказателства в тяхната цялост. Според въззиваемата страна, изложените в жалбата твърдения, че Т. не е знаел при сключването на сделката за увреждане интересите ѝ, са необосновани и недоказани.

В отговора се поддържа, че районният съд е обсъдил подробно и задълбочено събраните по делото писмени и гласни доказателства и е направил обосновани и законосъобразни правни изводи за допустимост и основателност на предявения Павлов иск. Това становище се мотивира с фактически и правни доводи. Правят се искания за потвърждаване на обжалваното решение и присъждане на деловодни разноски за въззивната инстанция.

Недоволна от решението е останала и Х. С. Б., която е подала *въззивна жалба вх.№ 9044/24.11.2021 г.*, чрез пълномощника си адв.М.М.. В жалбата се поддържа, че решението е неправилно, незаконосъобразно и постановено в противоречие със събраните по делото доказателства. Въззивницата счита, че районният съд неправилно не е кредитирал показанията на свидетелките С. И. и П. А. и без наличие на доказателства по делото, позовавайки се на неотнормирана към конкретния казус съдебна практика, е приел, че приобретателят по сделката е недобросъвестен. Намира, че от показанията на всички разпитани свидетели е установено по безспорен и непротиворечив начин, че на И.Т. не е било известно, че Х.Б. има задължение за гледане и

издръжка спрямо О.Б. и че не е знаел за увреждането при извършването на сделката. Изтъква, че от съдържанието на Нотариален акт № 144/2019 г. е видно, че към момента на възмездното придобиване на имота не е било възможно Т. да е имал знание, че със сделката се увреждат интересите на О.Б., като това се установява и от изслушването на ответника по реда на чл.176 ГПК. Както и в първата жалба, се посочва, че отношенията между Х.Б. и О.Б. са облигационни и не обвързват приобретателя Т. по никакъв начин, както и че задължението за гледане и издръжка не е тежест върху имота и не съществува законово изискване при сключването на последваща прехвърлителна сделка да се иска съгласие на лицето, по отношение на което е поето това задължение.

В жалбата се прави искане въззивният съд да извърши самостоятелен анализ на събраните по делото доказателства и да постанови решение, с което да отмени обжалваното такова. Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е *постъпил отговор вх.№ 10864/23.12.2021 г.* от О. Б. Б., чрез пълномощника й адв.Б.Н., в който въззивната жалба на Х. С. Б. се оспорва като неоснователна и немотивирана. В отговора се излагат доводи и се правят искания, които са напълно идентични с тези, съдържащи се в отговора на въззивната жалба на И.Т..

Въззивните жалби са процесуално допустими като подени от надлежни страни, в срока по чл.259, ал.1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

При извършената служебна проверка по реда на чл.269, изр.1 ГПК, настоящият съдебен състав констатира, че обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

За да се произнесе по правилността на първоинстанционното решение, въззивният съд взе предвид следното:

Районен съд-Враца е сезиран с искова молба на О. Б. Б., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, срещу Х. С. Б., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, и И. Е. Т., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, с която е предявен иск с правно основание чл.135 ЗЗД за обявяване за относително недействителен спрямо ищцата до размера на собствената й 1/2 идеална част на договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт № 144, т. II, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П., с който Х. С. Б. е продала на И. Е. Т. самостоятелен обект в сграда с идентификатор 12259.1013.423.1.5, в гр.Враца, по КKKP, одобрени със Заповед № РД-18-43/16.09.2005 г. на ИД на АК, с адрес на имоти: гр.***, с площ по документ 66,53 кв.м., ведно с прилежащите му: мазе № 10 и 2,1119 % идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, както и за обявяване за недействително по отношение на ищцата до размер от 1/2 ид.ч. на запазеното право на ползване в полза на длъжника Х. С. Б. върху същия имот.

В исковата молба се твърди, че с нотариален акт № 4, т. VII, дело № 1738/1992 г. на Р. С. – нотариус при Врачанския районен съд, Х. Т. Б. и О. Б. Б. са прехвърлили на своя син Б.Х. Б. правото на собственост върху недвижимия имот срещу задължението на приобретателя да поеме гледането и издръжката на двамата прехвърлители, като им осигури спокоен и нормален живот докато са живи и след смъртта им да положи обичайните грижи по погребението им. Поддържа се също, че веднага след сключването на договора прехвърлителите са отишли да живеят във вилата си в местността

„***“ в покрайнините на гр. Враца, а приобретателят е останал да живее в посочения апартамент със семейството си – съпругата си Х.Б. и децата им О. Б. и Х. Б.. Прехвърлителят Х. Б. починал през 2004 г., а приобретателят Б. Б. е починал през 2018 г., като последният е изпълнявал точно и пълно задълженията си по договора за гледане и издръжка до деня на смъртта си. Твърди се, че след смъртта на Б. Б. неговите наследници Х.Б., О. Б. и Х. Б. не са изпълнявали задълженията си по договора за издръжка и гледане – не се грижели за О.Б., не са й давали издръжка и не са я посещавали, поради което по

искова молба на последната, с решение № 260190 от 09.11.2020 г. по гр. дело № 1270/2020 г. на Врачански районен съд, влязло в сила на 29.03.2021 г., договорът за гледане и издръжка е бил развален.

Ищцата посочва, че в хода на съдебното производство по посоченото дело е разбрала, че ответницата Х.Б. се снабдила с констативен нотариален акт № 143, т. III, рег. № 3527, дело № 329/2019 г. на нотариус С. П., с който е призната за собственик въз основа на наследство и давностно владение на 1/2 идеална част от правото на собственост върху процесното жилище с адрес гр. ***, както и че с договор за покупко-продажба на недвижим имот, за който е съставен нотариален акт № 144, т. III, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П., е продала на И.Т. цялото право на собственост върху жилището срещу сумата от 21 400,00 лева, запазвайки си пожизненото право на собственост върху жилището.

В исковата молба се твърди, че третото за делото лице Х. Б. и ответникът И.Т. живеят на семейни начала и имат дъщеря П., че И.Т. и неговият баща са били заедно посочени от ответницата Х.Б. като свидетели по гр. дело № 1270/2020 г. на Врачански районен съд, че преди подписването на нотариален акт № 144, т. III, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П. И.Т. се е запознал с документите на продавача Х.Б., както и че всички тези обстоятелства предполагат наличие на знание у страните по същия нотариален акт, че с него се увреждат интересите на ищцата, с оглед невъзможността въз основа на влязлото в сила решение за разваляне на договора за издръжка и гледане да бъде приложен чл. 88, ал. 1 от ЗЗД и предметът на договора – собствеността върху 1/2 идеална част от процесното жилище, да се върне в патримониума на ищцата.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор от ответницата Х. С. Б., с който оспорва иска. Сочи, че не й било известно ищцата О.Б. да има претенции относно изпълнението на договора за издръжка и гледане, за който е съставен нотариален акт № 4, т. VII, дело № 1738/1992 г. на Р. С., до момента, когато е получила съобщение по чл. 131 от ГПК по гр. дело № 1270/2020 г. на Врачански районен съд. Изтъква, че договорът за покупко-продажба, за който е съставен нотариален акт № 144, т. III, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П. е сключен много преди завеждане на делото, поради което не е могла да има съзнание, че с договора за продажба на имота уврежда интересите на ищцата. Поддържа също, че до образуването на гр. дело № 1270/2020 г. на Врачански районен съд не е била близка с И.Т., не е споделяла пред него, че има задължения към ищцата по договор за издръжка и гледане и че е била със съзнанието, че изпълнява задълженията си по същия договор, поради което при сключването на договора за покупко-продажба е действала добросъвестно.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор и от ответника И.Т., който също оспорва иска. Твърди, че към момента на сключване на договора за покупко-продажба – 12.09.2019 г. не е възможно у него да е имало съзнание за увреждане на интересите на ищцата, тъй като към този момент дори не е била предявена исковата молба за разваляне на договора за издръжка и гледане. Поддържа, че към същия момент дори не е знаел, че Х.Б. е имала задължения към О.Б. по договор за гледане и издръжка, тъй като тези техни облигационни отношения не го засягат и че не се е запознавал с документите, с които Х.Б. се е легитимирила като собственик, а единствено е знаел, че Х.Б. продава апартамент и предвид наличие на жилищна нужда за него, за живеещата с него Х. Б. и за общото им дете е сключил договора за покупко-продажба.

Пред първоинстанционния съд са събрани писмени и гласни доказателства, които обсъдени поотделно и в тяхната пълнота, дават основание на настоящия съдебен състав да приеме за установена следната фактическа обстановка:

Между страните не се спори, а и от приложеното по делото заверено копие от нотариален акт № 4, т. VII, дело № 1738/1992 г. на Р. С. – нотариус при Врачанския районен съд се установява, че на 15.12.1992 г. Х. Т. Б. и О. Б. Б. са прехвърлили на сина си Б. Х. Б. собствеността върху процесния недвижим имот срещу поето от приобретателя задължение да поеме гледането и издръжката на родителите си, като им осигури спокоен и нормален живот докато са живи и след смъртта им да положи обичайните грижи по погребението им.

Не се спори по обстоятелството, че прехвърлителят Х. Т. Б. е починал през 2004 г. От приложеното по делото удостоверение за наследници изх. № 6087/02.05.2019 г. на Община Враца се установява, че приобретателят на имота Б. Х. Б. също е починал – на 01.01.2018 г., както и че след смъртта му негови законни наследници са: Х. С. Б. - съпруга, О. Б. Б. - син и Х. Б. Б. - дъщеря.

От приложеното гр.д.№ 1270/2020 г. по описа на ВРС е видно, че с искова молба от 12.06.2020 г. О. Б. Б. е предявила против Х. С. Б., О. Б. Б. и Х. Б. Б. иск с правно основание чл.87, ал.3 ГПК – за разваляне на сключения с нотариален акт № 4, т. VII, дело № 1738/1992 г. на нотариус Р. С. договор за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за издръжка и гледане по отношение на притежаваната от О. Б. Б. $\frac{1}{2}$ ид.ч. от недвижимия имот. С Решение № 260190/09.11.2020 г. по същото дело Врачанският районен съд е уважил предявения иск е развалил договора до размер на $\frac{1}{2}$ ид.ч. Този съдебен акт е потвърден с Решение № 260083/29.03.2021 г. по в.гр.д.№ 70/2021 г. по описа на ОС-Враца. Първоинстанционният съдебен акт е влязъл в сила на 06.05.2021 г.

Преди завеждането на това дело – на 12.09.2019 г. ответницата Х. С. Б. се е снабдила с нотариален акт № 143, т. III, рег. № 3527, дело № 329/2019 г. на нотариус С. П., с който е била призната за собственик по наследство и давностно владение на $\frac{1}{2}$ идеална част от процесния имот.

На същата дата – 12.09.2019 г. с нотариален акт № 144, т. III, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П. ответницата Х.Б. е продала на ответника И.Т. собствеността върху целия имот срещу сумата от 21 400,00 лева, като си е запазила пожизненото правото на ползване върху жилището.

В първоинстанционното производство е представено заверено копие от

нотариално дело № 330/2019 г. по описа на нотариус С. П.. От същото е видно, че молбата, въз основа на която е образувано нотариалното производство е подадена от прехвърлителката Х. С. Б. и приобретателя И. Е. Т.. В нея е посочено от името на двамата, че в нотариалния акт са описали доказателствата, които прилагат. От съдържащото се в нотариален акт № 144/2019 г. описание на приложените документи, удостоверяващи правото на собственост, е видно, че е посочен само нотариалния акт за собственост на недвижим имот, придобит по давност от 12.09.2019 г. (т.е. нотариален акт № 143, т.ІІІ, рег.№ 3527, дело № 329/2019 г. на нотариус С. П.). От нотариалното дело е видно, че в него се намира и нотариален акт № 4, т.ІІІ, нот.д.№ 1758/1992 г. на нотариус Р.Стефанова, но същият не е описан като приложение в съставения при изповядане на сделката нотариален акт № 144/2019 г. Пред нотариуса е представено и удостоверение за данъчна оценка, която към момента на сключване на договора възлиза на 21 361,40 лв.

Между страните не се спори, а и от приложеното удостоверение за раждане, издадено въз основа на Акт за раждане № 254/02.07.2018 г. на Община Враца е видно, че Х. Б. Б. (дъщеря на ответницата и прехвърлителка по договора Х.Б.) и И.Т. (ответника – приобретател по договора) имат родено дете - П. И. Т., родена на 29.06.2018 г.

От приложеното гр. дело № 1270/2020 г. по описа на РС-Враца е видно, че И.Т. е разпитан като свидетел в производството за разваляне на договора за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка, като пред съда е заявил, че ищцата О.Б. е живеела във вилната зона на гр. Враца, както и че е била в състояние да се обслужва сама и да извършва без чужда помощ обичайните си ежедневни дейности, а Т. разбрал от исковата молба по това дело, че О.Б. не е гледана.

Първоинстанционният съд е изслушал ответника И.Т. по реда на чл.176 ГПК. Същият обяснява, че от две години живее на съпружески начала с Х. Б. и двамата имат родено дете П.. Заявява, че към датата на сключване на нотариалния акт – 12.09.2019 г. не му е било известно, че Х.Б. (майка на Х. Б.) е собственик на имота въз основа на договор за издръжка и гледане, както и че по този договор е имала задължение да гледа и издържа прехвърлителите, тъй като тя не го е уведомила за това обстоятелство. Посочва, че нотариалният акт за покупко-продажба им е бил прочетен от нотариуса, но там не е било записано, че имотът е придобит с договор за издръжка и гледане.

В производството пред районния съд са събрани и гласни доказателства чрез разпит на водени от ответниците свидетели.

Свидетелките П. А. (майка на ответницата Х.Б.) и С. И. (сестра на ответницата Х.Б.) дават показания, че ответницата Х.Б. и ответника И.Т. не са се познавали към датата на продажбата на имота-12.09.2019 г., както и че Т. е бил приятел с дъщерята й Х., но не е поддържал отношения с майката. П. А. твърди, че дъщеря й Х. е трябвало да връща дългове, поради което свидетелката й е предложила да продаде процесния апартамент. Свидетелките посочват, че И.Т. е ходил да огледа жилището, но не знаят дали други лица са правили оглед на имота. Твърдят, че не знаят Х.Б. да е казвала на И.Т. подробности за имота и да го е уведомявала, че има задължение във връзка с този апартамент. И двете свидетелки твърдят, че не знаят, че Х.Б. си е запазила правото на ползване върху имота.

Свидетелят Г. А. (приятел на И.Т.) дава показания, че И. и Х. са гаджета от 4-5 години, но живеят на семейни начала от около 2 години. Според свидетеля, докато И. и Х. са били гаджета, той се е виждал с нейната майка Х., но не са поддържали никакви близки отношения. Свидетелят твърди, че И. си е търсел жилище и е обикалял по обяви за продажби, а свидетелят е ходел заедно с него, за да му помага. Според свидетеля, Х. е казала на И., че продава процесния апартамент, той го огледал, харесал го и го купил. Свидетелят Е. К. (колега и приятел на И.Т.) също дава показания, че И. си е търсел жилище, като по-късно се е похвалил, че си е намерил процесния апартамент и го е закупил.

При така възприетата фактическа обстановка, настоящият съдебен състав прави следните прави изводи:

Предявеният иск е с правно основание чл.135, ал.1 ЗЗД.

За да бъде уважен този иск ищецът следва да докаже, че ответникът е извършил правно действие и че с това действие се цели увреждането на ищеца като кредитор. Това обективно условие е достатъчно винаги, щом като правното действие е безвъзмездно, докато в случаите на възмездна правна сделка е необходимо да се докаже и знанието на лицето, с което длъжникът е договарял. Недобросъвестността на страните се предполага само в случаите, когато третото лице е съпруг, низходящ, възходящ, брат или сестра на длъжника – чл.135, ал.2 ЗЗД.

При така очертаните елементи на фактическия състав на Павловия иск, съдът на първо място следва да даде отговор на въпроса дали ищцата О.Б. има качеството на кредитор по отношение на ответницата Х.Б..

От събраните по делото доказателства се установи по безспорен начин, че с нотариален акт № 4, т. VII, дело № 1738/1992 г. Х. Т. Б. и О. Б. Б. са прехвърлили на сина си Б. Х. Б. собствеността върху процесния недвижим имот срещу поето от приобретателя задължение да поеме гледането и издръжката на родителите си, като им осигури спокоен и нормален живот докато са живи и след смъртта им да положи обичайните грижи по погребението им. Липсват доказателства по делото дали към момента на сключване на тази сделка Б. Х. Б. е бил в граждански брак с ответницата Х.Б., но е установено, че същият е починал – на 01.01.2018 г., както и че след смъртта му негови законни наследници са: Х. С. Б. - съпруга, О. Б. Б. - син и Х. Б. Б. – дъщеря.

“Кредитор” по смисъла на чл.135 от ЗЗД е всяко лице, спрямо което длъжникът е обвързан със задължение за престиране съобразно уговореното помежду им или определеното от закон. Без значение е вида на престацията – парична или непарична /в този смисъл *Постановление № 1/20.III.1965г. на ОСГК на ВС*/, т.е. включително непаричното вземане за издръжка и гледане по алеаторен договор. В чл.135 от ЗЗД не се съдържа изискване, обвързващо качеството “кредитор” и с осъществено изпълнение на дължимата престация. С оглед на това прехвърлителят по алеаторен договор има качество “кредитор” по смисъла на чл.135 ал.1 от ЗЗД на непаричното вземане за издръжка и гледане от момента на сключването на договора и от този момент той може да претендира относителната недействителност на извършена след него от приобретателя увреждаща го сделка с прехвърления му имот. Без значение в тази връзка е моментът на предявяването на иска за разваляне на договора, както и моментът на влизането в сила на решението за

разваляне /в този смисъл – *Решение № 79 от 30.03.2020 г. на ВКС по гр.д.№ 3356/2008 г., ГК, II г.о., Решение № 535 от 13.09.2010 г. на ВКС по гр.д.№ 1224/2009 г., ГК, IV г.о./*. Правоприемниците на починалия приобретател също са носители на задължение да обезпечават издръжката и грижите за прехвърлителя /в този смисъл - т.4 на *ТР № 30/ 17.06.1981 г. на ВС, ОСГК/*.

При така изложеното, настоящият съдебен състав намира, че от момента на сключването на договора, обективиран в нотариален акт № 4/1992 г., ищцата О.Б. е придобила качеството на кредитор като носител на непаричното вземане за издръжка и гледане, като след смъртта на приобретателя по договора Б. Х. през 2018 г. това задължение се носи от правоприемниците му, сред които е и ответницата Х.Б..

От събраните по делото доказателства се установи наличието и на втория обективен елемент от фактическия състав на чл.135, ал.1 ЗЗД, по който страните не спорят, а именно –извършена след възникване на вземането увреждаща сделка, обективирана в нотариален акт № 144/2019 г., по силата на която задълженото лице Х.Б. е прехвърлила собствеността върху недвижимия имот на трето лице – И.Т..

Основният спорен въпрос по делото е свързан с наличието на третата субективна предпоставка за уважаването на иска и по-конкретно със знанието за увреждането у ответника-приобретател по атакувания с иска по чл. 135 от ЗЗД възмезден вещно-прехвърлителен договор. В конкретния случай между ответниците не са налице родствените отношения, посочени в чл.135, ал.2 ЗЗД, поради което не е приложима въведената с тази законова разпоредба презумпция и недобросъвестността на страните подлежи на доказване.

Относно начина, по който следва да бъде проведено доказването на тази предпоставка съдебната практика /напр.*Решение № 153 от 3.02.2017 г. на ВКС по т. д. № 3372/2015 г., I т. о., ТК Решение № 134 от 5.08.2019 г. на ВКС по гр. д. № 3482/2018 г., IV г. о., ГК; Решение № 266 от 18.03.2021 г. на ВКС по гр. д. № 247/2020 г., IV г. о., ГК и мн.др./* трайно и непротиворечиво приема, че знанието на третото лице - приобретател, с което длъжникът се е договарял за увреждането на кредитора, в случаите по чл. 135, ал. 1, изр. 2 от ЗЗД, е факт който подлежи на доказване в производството като доказателствената тежест за него се носи от кредитора-ищец по отменителния иск. Затова доказването на това знание трябва да бъде определено като главно, а оттам и като пълно доказване. Същевременно в зависимост от това дали с доказването се установява пряко релевантния за спора факт или се установява такъв факт, от който може да бъде направен извод за съществуването на правнорелевантния факт доказването бива пряко или косвено. При последното се установяват факти от действителността, които се намират във връзка с релевантния за спора факт, който трябва да бъде доказан в спорното производство. Установяването на тези факти и връзката им с подлежащия на доказване в производството правно релевантен факт е основанието последният да бъде счетен за доказан. Самите доказателствени факти не са нормативно предопределени, а възможният им кръг е неограничен, като връзката им с подлежащия на доказване правнорелевантен факт се определя във всеки конкретен случай. Всеки или всякакъв факт може да се окаже в такава връзка с подлежащия на доказване правнорелевантен факт, че да може да послужи за обосноваване на извод за неговото съществуване или несъществуване, като наличието на такава връзка се

преценява с оглед на всички обстоятелства по конкретното производство. За да може косвеното доказване да послужи за нуждите на главното такова, чрез него трябва да бъде установена такава система от доказателствени факти, която като изключва всяка друга вероятност, да създаде сигурност, че правнорелевантния факт, за съществуването на който се прави извод от съвкупността на доказателствените факти действително се е осъществил. Един правнорелевантен факт, който е от значение за спора, може да бъде доказван както чрез пряко, така и чрез косвено доказване, освен ако не съществува законово ограничение за вида на доказването. Такова ограничение не съществува по отношение на знанието на третото лице, приобретател, с което длъжникът се е договарял за увреждането на кредитора, в случаите по чл. 135, ал. 1, изр. 2 от ЗЗД, поради което то може да бъде доказвано и чрез косвено доказване.

В конкретния случай ищцата твърди следните факти, въз основа на които може да бъде направен извод за съществуването на правнорелевантния факт на знанието, а именно: че ответникът И.Т. живее на съпружески начала с дъщерята на ответницата Х.Б. и имат родено дете, което означава, че имат общи интереси, вкл. и имуществени; че Т. и баща му са били свидетели по гр.д.№ 1270/2020 г. като индиция за близост с ответницата Б. и познаване на отношенията в семейството; че преди извършване на разпоредителната сделка от 12.09.2019 г. ответникът Т. се е запознал с документите за собственост на първата ответница. Както бе посочено, в тежест на ищцата е било да проведе пълно и главно доказване на всички тези твърдени факти.

От събраните по делото гласни доказателства се установи по безспорен начин обстоятелството, че вторият ответник-приобретател по увреждащата сделка И.Т. живее на съпружески начала с Х. Б. (дъщеря на първата ответница Х.Б.-прехвърлител по увреждащата сделка), както и че от това съжителство двамата имат дете П., родено на 29.06.2018 г. От датата на раждането на детето, може да бъде направен извод, че това съжителство е било факт към момента на извършване на разпоредителната сделка – 12.09.2019 г. и че към този момент ответниците са се познавали и са имали степен на близост в отношенията, надвишаваща обичайно познанство. Във връзка с това следва да бъде отбелязано, че съдът намира за житейски нелогични и не дава вяра на твърденията на свидетелките П. А. и С. И., че ответниците не са се познавали към момента на сключване на разпоредителната сделка.

От събраните доказателства се установи и факта, че ответникът И.Т. е бил свидетел по гр.д.№ 1270/2020 г. по описа на РС-Враца, което е образувано по предявен от О.Б. иск с правно основание чл.87, ал.3 ЗЗД за разваляне на договора за прехвърляне на недвижим имот срещу задължение за гледане и издръжка. Както бе посочено, това дело е образувано въз основа на искова молба, депозирана в съда на 12.06.2020 г. Предвид обстоятелството, че делото за разваляне на договора е образувано около девет месеца след сключване на разпоредителната сделка, а разпитът на свидетеля е проведен на 29.10.2020 г., т.е. повече от година след тази дата, настоящият съдебен състав намира, че въз основа на факта на разпита не може да бъде направен извод, че Т. е бил наясно с правоотношенията между О.Б. и Х.Б. към момента сключване на сделката – 12.09.2019 г. Безспорно тези правоотношения са му станали известни след образуване на гр.д.№ 1270/2020 г. по описа на РС-Враца, но

липсват данни да е бил наясно със същите към по-ранен момент. При това положение, настоящият съдебен състав намира, че въз основа на установения факт, че И.Т. е бил разпитан като свидетел, може да бъде потвърден единствено вече направения извод за близки отношения, още повече с оглед обстоятелството, че ответник по това дело е била и Х. Б., с която той живее на съпругески начала. Що се касае до самите свидетелски показания, следва да се има предвид, че разпитът на И.Т. може да бъде ползван като доказателствено средство в настоящето производство единство при наличие на признание на неизгодни за него факти. В случая обаче е видно, че такива факти не са признати при разпита, а тъкмо напротив – Т. е заявил, че от исковата молба е узнал, че О.Б. има претенции за това, че не е гледана.

Съдът намира, че не са налице доказателства относно твърденията на ищцата за наличието на пряк доказателствен факт, а именно - че ответникът Т. се е запознал с доказателствата за собственост на прехвърлителката Х.Б. при сключването на сделката. Както бе посочено по-горе в мотивите, в подадената и подписана от двамата молба, въз основа на която е образувано нотариалното производство по дело № 330/2019 г. по описа на нотариус С. П., е посочено, че доказателствата, които прилагат са описани в нотариалния акт. В съдържащия се опис в нотариален акт № 144/2019 г. обаче липсва посочване на нотариален акт № 4/92 г. като документ, удостоверяващ правото на собственост на прехвърлителката, поради което не може да бъде направен извод, че с подписа си върху молбата за образуване на нотариалното производство Т. е удостоверил, че е запознат с този документ за собственост. Действително нотариален акт № 4/92 г. е приложен по нотариалното дело, но въз основа на този факт не може да бъде направен извод, че Т. е бил запознат със същия, доколкото задължението на нотариуса по чл.579, ал.1 ГПК е да прочете съдържанието на нотариалния акт, но не и да запознае участващите лица с цялото съдържание на нотариалното дело. Наведените от ищцата доводи, че всеки купувач трябва да се поинтересува и да е запознат с придобивното основание на праводателя си, са житейски логични, но не са подкрепени с факти.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че ищцата е доказала единствено косвения факт, че към датата на сключване на сделката между страните по същата е съществувала степен на близост, произтичаща от съпругеското съжителство на дъщерята на прехвърлителката и приобретателя, при която е вероятно към 12.09.2019 г. купувачът Т. да е бил осведомен за отношенията по договора за издръжка и гледане.

Въпросът е дали така доказаните отношения са достатъчни, за да бъде направен извод, че третото лице-купувач е знаело за увреждането. По този въпрос е формирана практика на ВКС, залегнала в *Решение № 64/07.05.2021 г. по гр.д.№ 2549/2020 г., ГК, IV г.о.*, в което е прието, че в общото исково производство по иск с правно основание чл.135 ЗЗД доказването на родствените, правни или фактически отношения, поради които длъжникът и третото лице са свързани лица по смисъла на § 1 от ДР на ТЗ или на други закони, използващи понятието (напр. ДОПК, КСО, ЗКПО, ЗПФИ и т.н.), са само част от системата на косвени доказателства, които обсъдени в тяхната взаимна връзка са необходими за логичния и еднозначен извод, че третото лице е знаело за увреждането към възмездното действие на длъжника. Прието е, че когато доказаните близки отношения не попадат в презумпцията на

чл.135, ал.2 ЗЗД, са необходими и други доказателства, при обсъждането на които да се стигне до такъв извод.

В конкретния случай ищцата не е провела пряко доказване на правнорелевантния факт на узнаване от третото лице-купувач на обстоятелствата, от които произтича вземането на кредитора О.Б.. Проведено е косвено доказване, при което е установен относим към спора факт на близки отношения между страните по сделката, без обаче да се установяват други факти, въз основа на които да бъде изключена всяка вероятност и да се достигне до сигурен извод, че правнорелевантният факт действително се е осъществил. Обстоятелството, че прехвърлителката Х.Б. си е запазила право на ползване върху имота, също не е достатъчно за обосноваване на такъв извод, тъй като такова договаряне може да бъде обяснено по-скоро с близките отношения между страните по сделката, отколкото със знание и намерение у приобретателя за увреждане на кредитора О.Б..

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че от ищцата не е проведено пълно и главно доказване, чрез преки или система от косвени доказателства, на субективната предпоставка за уважаване на предявения иск, поради което същият следва да бъде отхвърлен. Като е достигнал до друг извод и е уважил предявения иск, районният съд е постановил неправилен и незаконосъобразен съдебен акт, който следва да бъде изцяло отменен.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция и съгласно чл.78, ал.3 ГПК право на разноси имат ответниците. От данните по делото е видно, че няма данни пред първоинстанционния съд ответницата Х.Б. да е направила разноси, а ответникът И.Т. е направил такива за адвокатско възнаграждение в размер на 850,00 лв. Процесуалният представител на ищцата е направи възражение за прекомерност на така договореното адвокатско възнаграждение, което съдът намира за неоснователно, тъй като размерът на адвокатския хонорар е в рамките на минималния такъв съобразно чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Пред въззивната инстанция всеки от ответниците е направил и следва да му бъдат присъдени разноси за внесена държавна такса от 50,00 лв. по въззивните жалби. Липсват доказателства за направени разходи за адвокатско възнаграждение (приложени са единствено пълномощни, но не и договори за правна защита и съдействие). Не е приложен и списък по чл.80 ГПК.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 236/08.11.2021 г. по гр.д.№ 2412/2021 г. на Врачанския районен съд изцяло и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявеният от О. Б. Б., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, срещу Х. С. Б., с ЕГН ***** и адрес за призоваване: гр. ***, и И. Е. Т., с ЕГН ***** и адрес за призоваване: гр. ***, иск с правно основание чл.135 ЗЗД за обявяване за относително недействителен спрямо ищцата О. Б. Б. до размера на собствената ѝ 1/2 идеална част на договор за покупко-

продажба, обективиран в нотариален акт № 144, т. II, рег. № 3528, дело № 330/2019 г. на нотариус С. П., с който ответницата Х. С. Б. е продала на ответника И. Е. Т. самостоятелен обект в сграда - апартамент с идентификатор 12259.1013.423.1.5, в гр. Враца, по КККР, одобрени със Заповед № РД-18-43/16.09.2005 г. на ИД на АК, с адрес на имота: гр.***, с площ по документ 66,53 кв.м., ведно с прилежащите му: мазе № 10 и 2,1119 % идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, както и за обявяване за недействително по отношение на ищцата до размер от 1/2 ид.ч. на запазеното право на ползване в полза на длъжника Х. С. Б. върху същия имот.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК О. Б. Б., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на Х. С. Б., с ЕГН ***** и адрес за призоваване: гр. ***, **сумата 50,00 лв.**, представляваща направени пред въззивната инстанция разноски за държавна такса по жалбата.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК О. Б. Б., с ЕГН ***** и адрес: гр. ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на И. Е. Т., с ЕГН ***** и адрес за призоваване: гр. ***, сумата 850,00 лв., представляваща направени пред първата инстанция разноски за адвокатско възнаграждение, както и сумата 50,00 лв., представляваща направени пред въззивната инстанция разноски за държавна такса по жалбата.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____